

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 1,—

"TABOR" izhaja vsak dan
nedelje in praznikov
datum naslednje
mesечно po pošti D
zemstvo D 20-50, dost
D 14,—, na izkazni
inserati po dog
Naroča se pri upravi
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 1.

Poštšina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritičje, dno. Tele-
fon št. 21. — SHS poštnošte-
tovni račun št. 11.187.
Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, torek 17. aprila 1923.

Številka: 86

Dobra volja!

(Dopis iz demokratske organizacije).

Ob veliki noči je prišlo ob ministra
ver Ljube Jovanovića na cerkveno upra-
vo v Zagreb brzojavno naročilo takoj
poročati o prejemkih katoliškega, prote-
stantovskega in židovskega duhovništva.
Takrat se je v Zagrebu govorilo, da hoče
beograjska vlada očitno pokazati svo-
jo dobro voljo, da nekaj žrtvuje za
boljše dohodke duhovništva. Sicer smo
včasih čuli, da katoliška duhovščina niti
ne želi posebnih plač od države, da osta-
ne neodvisna. No, danes so slabi časi.

Zadnji teden je bila v Zagrebu ob pri-
liki konference Korošca, veleakcionarja
Spaha in bogatega Radića zopet na dnev-
nem redu. Dobra volja, ki jo more Beo-
grad pokazati. Pravosodni minister je
dal do predvečera pred volitvami držati
v mariborskih zaporih nacionaliste, da
Korošcu pokaže dobro voljo. Dobro vo-
ljo je pripravljen pokazati tudi g. Pa-
šić, če vpostavi zopet pokrajinskega na-
metnika v Ljubljani v osebi gosp. dr.
Brejca. Pripravljen je dati Radiću ba-
na, torej tudi lep kos dobre volje. Izpla-
na se hujskati zoper državo in Srbe, kajti
dobra volja je kmalu tu.

Vendar čitamo, da v narodu samem
obvladuje drugo razpoloženje. Te dni se
je poročalo, da beograjski listi napo-
vujejo bojkot ljubljanskega sejma s po-
zivom na manjkanje dobre volje Slove-
ncem nasproti državi. — V beograjskem
»Vremenu« se pripisuje vodilnemu poli-
tiku Ljubi Jovanoviću članek, ki govori
v blažji obliki o odcepljenju Slovencev
in Hrvatov kot neki koncesiji. Kdor pa
razpoloženje v teh krogih pozna, bode
dvomil o vrednosti take »dobre volje«,
kajti dotični članek izveni tako, da ne
bode razračunavanje šlo več po načelu
bratstva. Morebiti kdo verjame, da bomo
si z milijardami, ki so jih doslej izvažali
baje Srbi, Slovenci avtonomno sami vse
težave olajšali. Utegne priti tudi dru-
gače.

Mnogo dobre volje je pokazal gotovo
še demokratskega kluba Ljuba Davido-
vić, ko je šel lani v Zagreb. Stalo ga je
to polovico mandatov v Sumadiji. Ko
danes povdarja, da bi svetovne antantne
sile sploh ne bile pristale na današnjo
Jugoslavijo, če bi se ne bilo verjelo, da
hočemo biti en narod, roga se mu vsak
dan pijani Radić, da je recidiven! Tako
plačujoče izdajalec domovine dobro voljo
demokratom!

Misija demokracije v Jugoslaviji je
bila napraviti iz prebivalstva Jugosla-
vije en narod, če bi to še ne bil. Mi smo
krotili bestije v Hrvatih. Slovence in
Srbi. Mi smo vedeli, da množica ne mo-
re naglo pozabiti. Težko je pozabiti, da
so bili Hrvati v vojni proti Srbom večji
divjaki nego Nemci. Tudi vsi Slovence
niso bili boljši. Mi slovenski demokrati
smo krvaveli v srcu, ko smo to vedeli.
Mislili smo, da bodo dali mir oni, ki
imajo interes na tem, da se to pozabi. Mi
smo vedeli, da ni koristno, ako izmed Sr-
bov oni, ki se jih imenuje Velike Srbe,
preveč povdarjajo, da so naše kraje do-
bili kot vojni plen. Vendar smo vedeli,
da se bolj draži zmagovalec, če dr. Koro-
šec hoče državo ustvarjati s pogajanjem,
mesto da bi delal pokoro. Mi demokrati
smo bestije krotili na obeh straneh z
sposobno štirileto. To hočejo imenovati
nasilje. Komu se je sila zgodila! S pov-
darjanjem srednje linije je demokracija
dosegla, da vrnj skoro štiri leta straši
niso udarile druga na drugo. Bestije tu-
kaj in tam imajo danes že ščrbljane zo-
be in niso več prenevarne. Zagrebške
konference zadnji teden so dokazale, da
se že iz obeh strani honorira dobra volja
v obliki boljših duhovniških plač in
vzdržanja homogene radikalne vlade. —
Videti je torej, da imajo bestije na veli-
kosrbski in na separatistični strani manj
ostre zobe.

Vlada podala demisijo.

Parlament odgođen.

Beograd, 16. aprila. (Izv.) Vsled
razvoja dogodkov, ki nikakor ni dovedel
do zaželenega sporazuma, je vlada si-
noči sklenila podati demisijo. Takoj po

Prva seja narodne skupščine.

Beograd, 16. aprila. (Izv.) Danes
dopoldne ob pol 12. uri se je sestala na-
rodna skupščina k svoji prvi seji. Skup-
ščina je otvoril kot starostni predsednik
poslanec Oravac. Pri volitvi predsedni-
ka nove skupščine je bil izvoljen radi-
kalni poslanec dr. Peleš s 218 glasovi,

dočim sta dobila Hrasnica 6 (revizijoni-
stični blok) samo 47 in zemljoradniki sa-
mo 10 glasov. Dr. Peleš je nato prečital
dopis vlade, v katerem naznanja svoj
odstop, ter zaključil sejo s pripombo, da
se sestane narodna skupščina šele po se-
stavi nove vlade.

Radićev tábor v Zagrebu.

Radić o »sporazumu«. — Njegove psovke. — Klerikalci so iz strahu in ljubo-
sumnosti za Radića. — Radić za Nemce in Nemčijo.

Zagreb, 16. aprila. Včeraj po 9. uri
so se začele po zagrebških ulicah pomi-
kat povorke kmetov z zastavami na če-
lu. Velike množice so se valile na zboro-
vališče v Borovgaju pri Zagrebu. Število
udeležencev je težko določiti. Na prostoru
okoli tribune je bilo okrog 200 zastav,
tri godbe in mnogo jezdecov.

Ob 11. uri je dospel predsednik Hr-
vatske republ. stranke Radić s soprogo,
nakar je bilo zborovanje otvorjeno. Ra-
dić je v svojem govoru očrtal politično
situacijo in je dejal med drugim: Pašić
je uvidel, da razen »nekega« Radića ob-
stoji tudi hrvatski narod, spoznal pa bo
tudi, da razen hrvatskega naroda obstoji
še nekaj večjega. Pred osmimi dnevi je
seljačka stranka vprašala v Beogradu,
ali se tam zavedajo, da se hrvatski narod
ne da vladati s silo. Ob tej priliki je
dejal Ljuba Jovanović: Mi nismo ničesar
krivi, zlasti jaz ne. Vedeli smo, da Hr-
vatska obstoji in da se noče odpovedati
svojemu imenu in svoji preteklosti, toda
k nam so prišli Trumbić, Drinković, Smo-
dlaka in Tomljenović ter nam rekli, da
nočejo biti Hrvati, ampak da so Srbo-
hrvati. Mi smo to sprejeli in sedaj ne
moremo nazaj. Radić je nato pripomnil
o Ljubi Jovanoviću, da je sicer pameten
mož. v političnem oziru pa — osel. (Zopet
Radićeva »čovječanska« strpnost in pravi
»evropski« takt! Tako govore o politič-
nih nasprotnikih samo gostilniške bara-
be. Op. ured.).

Ali nismo povedali dovolj jasno, kaj
hočemo — je nadaljeval Radić. Naši za-
stopniki in radikalni odposlanci so celo
podpisali sporazum, da se v medsebojnih
odnosih ne bo uporabljalo nasilja. Mar-
več bo vsaka rešitev sporazumna. Komaj
pa so to podpisali, se že kesajo. Tisto li-
stino je g. Pašić vtaknil v žep in jo po-
kazal samo nekaterim ljudem. Sedaj so
beograjski vlastodržci spoznali, da so
beograjski ministrski fotelji za nas toli-
ko vredni kot čevljarski stolci. Govorili
smo tudi o Bosni. Kakor hitro smo ome-
nili Bosno, so bili Beograjčani razburje-

Če ne uspejo pogajanja z Radićem

Radikalci v zagati. — Pašićeva zahrbitna politika. — Demokrati naj jim pomagajo
iz blata.

Beograd, 15. aprila. (Izv.) Po seji
radikalnega kluba sta odšla. dr. Lazar
Marković in dr. Janjić v predsedstvo na-
rodne skupščine ter sta nad eno uro kon-
ferirala z dr. Lukinićem. Nato je bil po-
zvan tudi Pribičević in za njim dr. Ku-
manović na razgovor. Radikalci skušajo
na vsak način pregovoriti demokrate, da
bi jim pomagali iz zagati, v katero so
zabredli. Značilno za radikalno politiko
je to, da skušajo pridobiti demokrate v

isteni času, ko se pogajajo v Zagrebu z
revizijonisti. Trenejši radikalci to po-
četje svojih voditeljev sicer obsojajo, iz-
govarjajo pa se, da morajo Pribičevića
za vsako ceno prisiliti k popuščanju, ker
so po neuspehu pogajanj v Radićem pri-
siljeni računati na demokrate. Namen teh
razgovorov z demokrati je pred vsem,
da bi pomirili demokrate radi poga-
janj z Radićem, ker se boje napadov in
očitanj s strani demokratov.

BORZA.

Curich, 16. aprila. (Izvirno). Sklep.
Pariz 36.57, Beograd 5.60, London 25.60,
Berlin 9.0261, Praga 16.40, Milan 27.37,

Newyork 549.25, a. Frone 0.007725, Žig. K
0.007750, Budimpešta 0.12, Varšava 0.0130,
Sofija 4.20.

Politične vesti.

* Enotna napredna fronta. V »Taboru«
smo že ponovno razpravljali o tej
temi in vse naše razprave so v soglasju
s sklepi naših demokratskih organizacij
šle za ciljem, da se ustvari predloge za
enoten nastop vseh naprednih sil v boju
proti reakciji, v boju za dobrobit naše
velike jugoslovanske domovine. Z iskren-
nostjo zastopana misel enotne napredne
fronte, bodisi, da se imenuje narodni blok
ali koncentracija naprednih sil ali pa, da
se uresniči z reaktivacijo Narodne stran-
ke. V nedeljski številki »Slovenskega
Naroda« je napisal bivši poslanec Samo-
stojne kmetijske stranke g. Ivan Mer-
molja članek: »Vsi na branik države«, v
katerem med drugim pravi: »Vsi, ki
ljubimo to državo, vsi, ki hočemo, da se
ta državni organizem razvije v krepak
mednarodni faktor, vsi v eno bojno fa-
lango! Vse stranke, vse organizacije, ki
jim je blagor in bodočnost države naj-
višji zakon, se naj zbijejo in strnejo v
eno mogočno bojno vrsto ter stopijo
združene v nove volitve.« Soglašamo in
želimo, da se misel organizacije napred-
nega političnega življa povsod širom na-
šega volilnega okrožja obravnava, da se
pa v kratkem napravi tudi še korak na-
prej, da se sestanejo zaupniki naprednih
strank na razgovor, recimo neobvezna
anketa, ki naj pokaže praktična pota za
uresničenje stremljenja, ki ga vsi po-
zdravljamo.

* Pred novo strankarsko grupacijo
v Sloveniji? Pod tem naslovom prinaša
nedeljski »Slovenski Narod« izvirček iz
uvodnika našega sotrudnika g. dr. P. S.
»Nove smernice za novo pot«, ki je izšel
v sobotni številki in pristavlja sledeče:
»Tudi mi smatramo, da je za veliko in
pošteno koncentracijo slovenskega na-
prednega življa prišel ravno pravi čas.
Ozka združitev bi bila ne samo politično,
temveč tudi gospodarsko in kulturno
največja pridobitev za našo pokrajino in
njeno napredno prebivalstvo.

* Iz demokratskih organizacij. Zelo
zanimivo je, da v krogih demokratov v
Sloveniji ni nikake pobitosti kljub ne-
ugodnem izidu volitev v narodno skup-
ščino. Organizacije zopet delujejo trezno
in previdno. Sveste so si svoje velike
naloge v preteklosti in bodočnosti. Zna-
čilno je pismo, ktero je pisala dr. Kukov-
cu krajevna organizacija JDS v Brežicah
12. aprila in ki se glasi: Krajevna
organizacija JDS v Brežicah je sklenila
na svojem sestanku enoglasno izreči Vam
iskreno zahvalo in priznanje za neumor-
no, uspešno in nesebično delovanje v
prid stranke z zagotovilom neomajnega
spoštovanja in zaupanja. Vaše delovanje
nam bo v zgled in v spodbudo pri našem
bodočem delu.

* Definitivni generalni komisar za Av-
strijo. Generalni komisar Zveze narodov
za Avstrijo, dr. Zimmermann, kojega za-
časno imenovanje poteče dne 23. aprila
tl., je sporočil Zvezi narodov, da preva-
me te funkcije definitivno.

* Burna celonočna proračunska seja
angleške zbornice. Seja spodnje zborni-
ce, ki se je pričela dne 12. tm. popoldne
ob 15. uri, je trajala vso noč do danes 11.
ure dopoldne. Na dnevnem redu je bila
razprava o proračunu za vojsko in mor-
narico. Tekom debate je prišlo do ostrih
spopadov med predsednikom in člani de-
lavske stranke. Nekateri poslanci so bili
tako utrujeni, da so v klopih zaspali.
Po 21 urnem nepretrganem zasedanju je
bila spodnja zbornica odgođena.

* Nadaljevanje lausanske konference
23. aprila. Glavno tajništvo lausan-
ske konference je sporočilo furški vladi,
da se ostale države strinjajo s tem, da
se nadaljujejo pogajanja v Lausani dne
23. aprila tl.

* Protest angleških škofov zoper sov-
jetsko vlado. Canterburyški in yorški nad-
škof ter rimskokatoliški škof v West-

Ministeru so skupno z nadrabincom podpisali protestno noto, v kateri protestirajo zoper postopanje sovjetske vlade proti vsakemu verskemu prepričanju ter proti duhovščini, ne glede na versko pripadnost.

Revolucija v kitajski vojni mornarici. Iz Shangaia poročajo: Prvi oddelek kitajskega vojnega brodovja, sestojec iz ene križarke in šestih rušilcev, je izdal manifest, v katerem proglašajo svojo samostojnost ter poziva ostanek vojne mornarice, da se pridruži revolucionarnemu. Revolucionarji so se pridružili južnokitajski republiki pod poveljstvom Sunfatsa.

Dnevna kronika.

— Take učitelje bi radi imeli klerikalci! Ko se je dne 7. tm. pela v Sloven. Bistrici državna himna »Bože pravde«, se je tamkajšnji klerikalni učitelj in organizator Orla, Joško Babšek, zaničljivo obrnil v stran ter rekel surovo: »Jaz že ne vzamem klobuka dol« in se umaknil ostenativno v neko vožo. Proti narodnemu učiteljstvu je vprizorilo klerikalno časopisje sedaj divjo gonjo, svojega Babšeka, ki daje otrokom lep vzgled protidržavnega ljubljanja s tem, da se pred državno himno umakne in ne sname klobuka, pa slavi. Poznamo šolsko oblast kot nepristransko in strogo, zato smo prepričani, da ne bo šla mirno preko tega nesramnega čina učitelja Babšeka. Kako naj ta učitelj uči deca spoštovati našo državo in peči državno himno, ko je sam ne spoštuje in se pred njo demonstrativno ne odkrije. Priče, ki so v stanu s prisego potrditi resničnost te navodbe, so šolski oblasti na razpolago.

— Italijani prepovedujejo celo strokovna predavanja. V nedeljo bi se bilo imelo vršiti v Velikem Repnu slovensko predavanje o živinoreji, sažanska podprefektura pa je predavanje iz oziroma na javni mir in red prepovedala! To se je zgodilo v popolnoma slovenskem ozemlju, v Velikem Repnu, kjer ni niti enega Italijana in torej ni tudi moglo biti nobene nevarnosti, da bi predavanje povzročilo nemire. Ta prepoved je nov sijajen dokaz, kako postopajo kulturni Italijani z avtohtonimi Slovenci v popolnoma slovenskem ozemlju. Pri nas pa se peščici privandranih Nemcev dovoljujejo celo v slovenskih krajih javne očitne izzivalne prireditve, pa nas radi tega vendar inozemstvo smatra za barbare. Menda pač ravno radi tega.

— Zloraba fašistovske stranke. Po Trstu in tudi po drugih italijanskih mestih so razni malopridneži hodili po javnih lokalih in privatnih hišah ter prodajali razne razglednice, brošure itd. ter nabirali denar, češ, da zbirajo za fašiste, od katerih so v to pooblašteni. Obnašali so se čisto tudi izsiljevalno. Vodstvo fašistov je izdalo sedaj proglas, da ono ni nikogar pooblastilo za tako zbiranje.

C. Flammarion (I—us).

Mumija. *)

Vse je umolknilo, ginjeni obrazi so ostrmeli, dihanje je postalo tišje in tesneje, srea so utripala nepravilno — ko je nad mrtvaškim prtom sklonjeni egiptolog prečital v neuničljivih znamenjih zapisano ime Sesostrisa (**), kralja bogov in ljudi, faraona, Mojzesovega sodobnika, ki je tritisoč tristo let spal v tej grobnici svoje zadnje spanje. Že na lesenem pokrovu kraljeve rakve je odkrival razvozljal njegovo ime, toda znamenja na prtu so razblinila zadnjo negotovost.

Nato je bil prt previdno odstranjen; pod njim je počivalo v široki platneni pas zavito telo; ko je bil tudi ta pas odvit, se je pokazal drugi mrtvaški prt, pod njim dve vrsti podložka in nato zopet kos platna, položen od glave do nog. Pod njim je bilo videti telesne oblike velikega in krepkega človeka, na samem platnu pa se je dobro razločevala približno meter dolga slika boginje Mo-

*) V času, ko se toliko piše o novih izkopinah v sloviti luksorski dolini v Egiptu in o faraonu Tut-anch-Amunu, bo čitatelje zanimala lepa črtica franc. astronoma C. Flammariona o eni od prvih izkopin v Luxorju. (Op. prev.)

**) Mumija Sesostrisa je bila najdena v Deir-el-Bahari dne 1. junija 1886. (Op. Flammariona).

V proglasu poziva občinstvo, naj izroči take špekulante oblastem.

— Mussolini vitez reda častne legije. V četatek je sprejel italijanski ministerski predsednik in vodja fašistov Mussolini francoskega ministra Dora, ki mu je izročil veliko ovratnico reda častne legije, podeljeno mu od predsednika francoske republike. Istotako je bil odlikovan tudi minister za trgovino Rossi. Dvoru je Mussolini izročil red italijanske krone.

— Fašistovski poslanec proti vladi. Dne 9. aprila se je vršila v Pulju konferenca istrskih županov, ki je razpravljala o iztirjevanju zaostalih davkov, ki ogroža obstoj že itak skrajno slabega gospodarskega stanja istrskega prebivalstva. Na konferenci je govoril tudi fašistovski poslanec Albanese, ki je ostro in brez izbiranja izrazil napad na vlado. Vsled njegovega govora je zavrelo v vsem fašistovskem časopisju, ki ga ljuto napada. Istrska fašistovska zveza je pozvala poslance na odgovor. V Primorju se z velikim interesom pričakuje, kakšen bo konec tega zanimivega spora med poslancem in stranko.

— Zopet duhovnik v Rusiji usmrčen. Poročevalec »Daily Telegraf« javlja, da je bil — kakor se doznava — metropolit Petrograda, Benjamin, ki je bil pred leti obsojen na smrt in o katerega usodi doslej ni bilo nič znano, v krvniški kleti izredne komisije ustreljen.

Delavci v mestnih aprovizacijskih podjetjih. Preskrbljeno je, da bodo bolnice dobivale redno živila. Zlasti neprijetna je stavka cestnih delavcev. Vozove za škropljenje cest vlačijo dijaki. Mestna elektrarna vzdržuje obrat, ter so slušatelji tehnike stopili v službo mesto stavkajočih delavcev.

— Potopljen parnik s petrolejem. Parnik za prevažanje petroleja »Belize« je na potu v Gayemite zalotil vihar. Parnik se je potopil. Beliški škof, dve nuni in 10 potnikov je utonilo, 50 pa se jih je rešilo v čolnih.

— Umetni premog. Kakor poročajo dunajski listi, je inženier Leopold Ludwig iznašel umetni premog, ki se lahko izdehuje iz rastlinskih snovi. Ta umetni premog baje presega po svoji kumulativni vrednosti celo najboljši črni premog. Iznašnja bi bila posebne važnosti zlasti za one države, ki nimajo lastnih premogokopov ter so v tem ozirom popolnoma odvisne od inozemstva. Pri vsem tem pa je izdelava tega umetnega premoga glasom dosedanjih proračunov za 50 odstotkov cenejša, kakor pa dobava naravnega premoga. S tem je razrešen tudi problem uporabe vodika za kurjavo. Produkcija umetnega premoga je mogoča v neomejeni količini.

— Razsajanje kuge v Indiji. Po doslej znanih podatkih je umrlo v Indiji tekom meseca marca 36.900 oseb na kugi.

— Cela železnica ukradena. O tej čudni zgodbi prinaša dunajski »Die Stunde« sledeče podrobnosti. Takozvana kahlen-

nit, izdelana z rdečo in črno barvo. Ko so sneli tudi ta ovoj, se še ni pokazalo telo starega osvojevalca sveta: bilo je zavito v fine tkanine, napuščene s sokom cedre in mirhe ter z različnimi dišavami, ki so jih uporabljali pri balzimiranju teles. Šele po odstranitvi te zadnje obleke so naše oči zagledale njega, junaka tebskega, karnakkega in luksorskega, junaka iz Ramessea in Tanida.

Nepozabna slika!

Bil je mrtev, ali človeku se je zdelo, da je umrl še nedavno. Zdelo se je, da bi to telo vztrepetalo kakor mrlič v dvoranah za secciranje, ki jim napeljejo na vrat in noge električen tok, pa delajo konvulzivne kretnje, vstajajo, celo odpirajo oči... Spoznali smo ga, kakršen je bil na kipih, ki so kljubovali zobu stoletij: bil je velik in vzvišen v molčanju smrti. — Glava je bila podaljšana in majhna v primeri s telesom. Lohanja je bila na temenu popolnoma gola, na sencih so ostali redki lasje, zadaj nad vratom pa so bili lasje nenavadno gosti in kodrasti, dolgi kakih pet centimetrov. Čelo je bilo nizko, na sencih vdolbeno; kost na obrazu štrleča, uho okroglo in prezorno, čeljusti močne in krepke, brada vpognjena navzgor.

Usta niso bila dosti razcepljena, obrobila pa so jih tolste in mesene ustnice; za njimi je bilo videti nekoliko zob, ki so bili sicer malce skrhanji, vendar pa beli in skrbno negovani. Faraon se je za življenje bril; brki so mu izrasli šele po smrti enako tudi goste kocine na bra-

berška železnica v Avstriji je kmalu po izbruhu vojne l. 1914 ustavila obratovanje. Ko so te dni zopet nameravali odpreti promet, je posebna komisija obšla progo, da bi pregledali stanje proge. V svoje veliko začudenje pa so opazili, da od proge pravzaprav ni veliko ali prav nič ostalo. Tekom časa so okoličani skurili vse železniške prage, odnesli tračnice ter jih prodajali za staro železo. Tu pa tam je ostal še kak del srednje zobčaste tračnice, ki je brčkone niso mogli spraviti v denar. Od cele proge je ostal samo še nasip in komisija je sestavila kratko poročilo, da je proga za obnovo prometa popolnoma nerabna. Ugovarjal temu ni nihče, pa tudi krivci niso mogli izslediti, ker so poizvedovanja dogajala, da so se vsi izselili — v inozemstvo.

— Svetovni rekord v plesu je dosegel nek Cezar Leont v Lyonu na francoskem. Plesal je nepretrgoma skozi 24 ur in 40 minut. To pa v takih stvareh vedno prvih Amerikancem ni dalo miru in kmalu po tem so se pojavile po ameriških listih vesti, da je že ta neverjetni rekord preseglala Američanka Alma Cumming v Newyorku, ki je plesala nepretrgoma 27 ur. Pri tem je omagalo sedem plesalcev, ki so se medsebojno menjali pri plesu. Na razpolago je bilo pet godb, ki so bile proti koncu že popolnoma utrujene in so dajale samo še takt brez melodije. To je morala biti prav ameriška zabava.

Dopisi.

VSE CENJ. DOPISNIKE prosimo, naj pišejo dopise in drugo s črnilom in le na eni strani papirja.

Konjice. Delavec Josip Kostanjšek iz Tolstege vrha je v začetku tm. prignal v občino Bezovica dve ovci ter jih ponudil tamošnjim posestnikom na prodaj. Orožnikom se je zdela stvar sumljiva; poizvedovanje je dognalo, da so bile ovce ukradene posestniku Ivanu Oprešniku v Breznem pri Vitanju s paše. Ovce je orožništvo vrnilo lastniku, tatu pa izročilo sodišču.

Divji lovci v konjiškem okraju. V lovišču kneza Windischgrätza v Konjicah je bilo že dalje časa opazati delo divjih lovecev. Zadnje dni se je orožnikom posrečilo izslediti dva teh tičev, ki so jih zasačili pri delu. Sta to posestnika Franc Stebarnak in Leopold Fijavž iz Stranice pri Konjicah. Zaplenilo se jima je tri puške, dve lovski in eno vojaško karabinko. Oddana sta bila sodišču, da se jima prevroča lovska kri malo ohladi.

Nesreča pijančka. Na velikonočno nedeljo krog pol 18. ure so našli ljudje v cestnem jarku pri Prevratu, okraj Konjice, ključavničarja Karla Gutsmandla. Bil je nezavesten. Na glavi je imel poškodbo, o kateri se ne ve, ali jo je dobil pri padcu, ali pa ga je udaril kdo s kakim trdim predmetom. Odpeljali so ga v celjsko bolnico. Preiskava je v teku.

di. Koža je bila rumena kot zemlja in je kazala črne pege.

Ostanek telesa je bil ohranjen tako dobro kakor glava, vendar pa se je njegova zunanost zelo spremenila, ker se je meso izsušilo. Prsi so kazale mogočne kosti in visoka ramena; roke so bile prekrizane čez prsi, prsti pa fini in še vedno rožnati od barvila, ki ga je uporabljal pri toaleti. Na prvi pogled si sodil: to je truplo bujnega in krepkega starca.

Nato so mumijo dvignili, odnesli in položili v bulakski muzej. Morda jo vidimo nekega dne v Parizu, kjer se bo srečala s svojim obeliskom in stebrom, ki sta že poprej dospela v moderni Babilon.

Da, tukaj leži ponosni faraon, ki je mogel samo zganiti s prstom, pa so bili mučeni ali usmrčeni tisoči sužnjev; tukaj leži ta, s katerim so smeli ljudje govoriti le na kolenih, ki se je imenoval za božjega sina ali celo za samega boga in ki ga stare slike predstavljajo sredi med dvema bogovima, ko mu ljudje izkazujejo božanski časti. Zdi se nam, da še iz globine groba deli ukaze po svoji cesarski volji in pričakuje, da pridejo ljudje in padajo na tla pred njim. Ko se je po svojih zmagah kralj nad kralji ponosno vračal v Tebe — po zmagi nad Etiopi, Hittiti, nad narodi iz obrežja Sredozemskega morja in iz Azije, ko so pred njegovim zmagošlavnim sprevedom pele fanfare na čast njemu, ki so ga obdajali

Mariborske vesti.

Maribor 16. aprila 1923.

m Velikodušen dar ameriškega rojaka. Naročnik našega lista g. S. Egbert, Interstate, Ida, SUA, nam je poslal bankovec po 20 dolarjev s sledečim pismom: Čital sem v Vašem listu, da neka uboga vdova s tremi otroci nima sredstev, da obleče svoje otroke in nek ubog dijak išče hrane. Razdelite priloženi znesek tako, da dobi vdova 15 dolarjev, in za dijaka naročite v kaki restavraciji za ostali znesek hrano. Prav iskrene pozdrave iz tuje Vaš S. E. — Ker smo dijaku že preskrbeli hrano, smo razdelili denar na obe vdovi, velikodušnemu darovalcu pa se v imenu obdarovanih iskreno zahvaljujemo.

m Članom in članicam Orjune v Mariboru javljamo, da bo vsled odsotnosti glavnega blagajnika do preklica pobiral članarino, vpisnino in druge prispevke njegov namestnik samo vsak torek in četrtak od 18—19½ ure v tajništvo v Narodnem domu. Vse člane in članice, kiše niso poravnali članarine, opozarjamo, da jih bomo po pravilih statuta izključili in njihova imena objavili, ako tega ne store najkasneje v teku desetih dni. — Upravni odbor.

m Občni zbor Slovenskega obrtnega društva v Mariboru se je vršil v nedeljo, dne 15. aprila ob 10. uri dopoldne v restavraciji Narodnega doma. Kljub temu, da šteje društvo krog 250 članov, je bil občni zbor zelo slabo obiskani. Navzočih je bilo jedva kakih 50 članov. Zborovanje je otvoril predsednik g. Fran Novak, nakar je podal tajnik g. Kenda obširno poročilo o delovanju društva v minulemu letu. Blagajniško poročilo izkazuje napram prejšnjemu letu 55.633 kron prirastka. Premoženje koncem leta 1922 znaša 114.395 kron. Po poročilu pregledovalcev računov je bil celokupnemu odboru podeljen absolutorij. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor, v katerem so večinoma dosedanjí funkcionarji: predsednik Fran Novak, brivec, podpredsednik Miho Vahtar, umetni knjigovez, predsednik društvenega razsodišča Franjo Bureš, urar, odborniki: Rudolf Monjac, čevljar, Ivan Kravos, sedlar, Ivan Kvas, klobučar, Vladimir Vlačič, fotograf, Josip Stanjko, kolar, Franjo Horvat, slikar, Franjo Bureš, urar, Franjo Ambrožič, slikar, Josip Sulič, čevljar, preglednika računov Franjo Karba, klepar, in Rudolf Kompara, mizar, vsi v Mariboru. Sprejeta je bila po vsestranski debati sledeča resolucija: Obrtniki, zbrani na obnem zboru Slovenskega obrtnega društva odločno protestiramo proti temu, da zastopniki delojemalcev brezpogojno vztrajajo pri zahtevi osemurnega delavnika, ki škoduje našemu razvoju in ovira vsak naš razvoj in napredek. Zahtevamo, da se v naši delapotrebni državi ne prikrašuje delovni čas. Prosimo g. ministra socialne

prince in veliki duhovni, vihteči kadilnice z orientalskimi dišavami — je pač prezirljivo in ravnodušno opazoval raz svoj zlati voz milijonsko množico, ki ga je hrupno pozdravljala ob zmagošlavni vrnitvi.

Ožgane thebske planjave in mlske obale so bile oživiljene s prebivalstvom, ki je bivalo tako na gosto kakor klasje na polju, in kamorkoli je faraonu segal pogled, povsod so živeli njegovi podložniki in sužnji. Samo praznične dni, ko je korakal v hram svojega očeta Ammon-Ra, in ko je šel pod stebrovjem palače, kjer ga je čakal harem novih suženj, je mogla natlačena in nesrečna množica videti svojega živega boga in mu izkazati božanske časti. Ni imel želje, ki bi ne veljala kot ukaz, ni bilo nkeza, ki bi ga ne izvršili. Nad vsemi je imel absolutno pravico življenja in smrti.

Egipt je za njegovih časov blestel v slavi. Sesostris ali Ramses II. je spadal k devetnajsti dinastiji egiptovskih kraljev: osemnajst kraljevih dinastij je vladalo pred njim od časa Menesa, ustanovitelja Memfide; Thebe so postale glavno mesto šele za vladanja šestnajste dinastije. Več kot tri tisoč let je preteklo med Menesom in Sesostrisom... Zgodovina Francije pa se je začela pred štirinajstimi stoletji!

V njegovem času so že stale piramide, ki sta jih zgradila Cheops in Chafer, stale so sfinge v Gizu in Memphidi, stalo je staro glavno in sveto mesto Abydos, stali so Memnonovi stebri, ki so ob

politike, da ne stavlja v moč zakonov, kateri pridobitnim slojem onemogočajo njih obstoj ter se pridružujemo tozadevnim protestnim resolucijam drugih sorodnih korporacij v naši širši domovini. Ker je bil občni zbor slabo obiskan, prinesemo v eni prihodnjih številkih obširnejše poročilo o delovanju društva v minulim letu, da seznanimo z delovanjem tega ob meji prepotrebne in koristnega društva vse obrtnike in širšo javnost.

m Mariborsko žensko društvo pozivlja svoje članice, da si ogleda razstavo slik in umetniške obrti kluba »Grohara«. Razstavljalke so umetnice iz Zagreba. Razstavo prav toplo priporočamo. Vstopnina znaša 2 Din.

m Narodno kolesarsko društvo »Perun« naproša vse upnike, da do 20. aprila t. l. priglasi svoje tirjate napram društvu. Poznejše predloženi računi se ne bodo priznali. Račune sprejema blagajnik g. Slavko Reja.

m Člani kolesarskega društva »Perun« se naprošajo, da vplačajo takoj zaostalo članarino pri blagajniku g. Slavku Reji.

m Od doma pobegnil, ker mu je umrla mati. Pred par dnevi je pobegnil z doma 10 letni učenec ljudske šole v Limbušu, Fran Novak. Hodil je par dni brez cilja in hrane po mestu, dokler ga ni končno izsledila policija. Izjavil je, da je odšel z doma, ker mu je umrla mati in ni vedel, k komu naj se sedaj zateče. Oddan je bil državi zaščiti dece, ki bo skrbela za nadaljnjo usodo dečka.

m Obesiti se je hotel. V soboto je prišel v Pesniškem dvoru stanujoči Alojzij V. precej vinjen domov. Svoji ženi je izjavil, da se bo obesil. Šel je v sobo in se zaklenil. Žena je v strahu poklicala rešilni oddelček, ki je vrata vlomil ter našel smrtnega kandidata — spečega v postelji. Možakar si je najbrže premislil, ter šel mesto v smrt v posteljo, kar je bilo vsekakor pametnejše. Rešilni oddelček je odšel, žena pa si je oddahnula. Drugega dne o vsem tem seveda ni ničesar vedel in debelo gledal, ko so mu pripovedovali, kake neumnosti je počel v pijanosti.

Narodno gledališče

Repertoire:

Pondeljek, 16. aprila zaprto.
Torek, 17. aprila Velika noč C (kup.).
Sreda, 18. aprila zaprto.
Četrtek, 19. aprila Svatba Krečinskega B. Premijera.

—□—

»Velika noč«. V torek, 17. aprila se vprizori lepa Strindbergova praznična igra »Velika noč«. Veliki četrtek (prvo dejanje) Veliki petek (drugo dejanje) — dnevi žalosti, dnevi trpljenja. Duše se tiho razgovarjajo in poglabljajo v trpljenje, da se očistijo. Velika sobota — Vstajenje, duše vzdihajo ob prazničnem zanosu. Solnce prisije iz oblakov — Aleluja! — Drama je preveta vseskozi z možno Strindbergerjevo mistiko. »Veli-

solnčnem vzhodu dajali posebne zvoke, stala je nadalje Elefantis, tekmeč Memphide — in vsa druga dela blesteče civilizacije, teokracije in monarhije, ustvarjena v dobi stare in srednje dinastije. Thebe so bile razmeroma mlado mesto, vendar pa se je na njih očitaval razkošen napredek egiptčanske civilizacije. In ravno v tej dobi je napredek dosegel svoj višek: vplivi Orienta, ki so jih prinašale azijske žene, so se pojavljali vedno bolj in ravnodušnost in hladna nasičenost Egiptčanov je vzplamtel v žgoči in divji pohoti orientalske polnosti.

V palačah, ki so jih podpirali mramorni stebri in ki so bile polne razkošnih slik, okrašenih z raznimi zlatimi okraski in z dragim kamenjem, so vodoakosi rosili hladno roso in začno z celadnim vonjem cvetlic osveževali teško toploto teh od solca preveč ljubljenskih krajev; pod mramornimi stebrovjem so peli ekzotični ptiči; opojne dišave so se razlivale v zraku in prodirale v nozdrve sobane, kjer so se bočili razkošni naslonjači in kožuvinasti divani, obdani od divnih preprog in gobelinov. Od tod so često plavali čez Nil zvoki liarf, mandolin in gitar, ki so jih igrali mlade nagoprse deklice in ti zvoki so poletavali daleč v brezbrezno prostornost kakor tajnostno zvonjenje, vabeče k uram razkošne ljubezni... (Dalje prih.)

ka noč« se vprizori za ab C (kuponi) in je še več prostorov na razpolago. Ta igra se vprizori zadnjič za kupone.

Svatba Krečinskega. V četrtek 19. aprila se vprizori A. Suhova-Kobilina komedija v treh dejanjih Svatba Krečinskega. Ta komedija je res komedija, čisto v današnjem smislu. Krečinski in njegov »zvesti drug« Raspljujev, sta prava »komedijanta«. Znata se živeti v vsak položaj in iz vsake zagate si pomagata s svojo iznajdljivo lumparijo. Komedija se odigrava v meščanskih krogih izza Gogoljevih časov in ima tudi polno »revizorske« alir.

Kultura in umetnost

K podaljšanju razstave kluba »Grohara.«

Dasiravno je bilo dovolj reklame in tudi prav povoljne kritike, je bil obisk poslednje razstave tako slab, kot doslej še nikoli. Nekoliko so pač vzrok temu težke življenjske prilike, ki povzročajo pri stanovih, kateri so najbolj prizadeti, v veliki meri apatijo do vsega, kar je izven okvirja vsakdanjega življenja. Še več pa je kriva indolence tistih, ki bi lahko prišli, a ne pridejo. In teh je dovolj, da bi jo lahko Maribor v nasprotnem slučaju častno odrezal. — Vsak pa, ki si razstavo ogleda, najde brezdvomno marsikaj, kar mu mora ugajati.

Predvsem bi morala ta razstava zanimati naše žene. Že dejstvo samo na sebi, da je avtor vseh slik in predmetov izključno le žena. Ker so razstavljalke Zagrebčanke in toraj naši gosti, bi nas tudi kot take morale zanimati. Končno pa nam nudi razstava toliko lepega, da to samo po sebi zadostuje, da si jo ogledamo. Našli bomo marsikaj, kar bi nam okrasilo dom in uživamo ob lepoti posameznih predmetov, ki presenečajo. Kritike so razstavo dovolj ocenile, opozorili bi tu posebej le še na nekaj: na umetniško vezane knjige, pisane z ročno pisavo. Marsikateri bo rekel: Nepotreben trud, tiskana knjiga vrši isto. A ravno v tem je lepota. V dobi, ko nas na vseh potih spremlja in pri vseh vhodih odganja pregovor: čas je zlato, ko izdelujejo vse predmete na debelo in splošno uporabljajo slab material, da je dobiček večji, je to delo iznenadi.

Ravno knjižni trg je v zadnjem času dosti grešil. Mnogokrat nam mora biti žal lepe vsebine, če je podana v skrajno neokusni obliki. Tem bolj uživamo ob pogledu teh modernih knjig, umetniško lepo vezanih, pisanih z ročno pisavo. Kar je duh ustvaril globokega in lepega, je podano v najlepši formi in priča, da je bila misel v obliki v drugi doživljena. Te knjige se nam zdijo kot bajke iz srednjega veka, ki jih najdemo v tresorjih velikih knjižnic pod steklom in ključem. Ta pojav nas mora v naši materijalistični dobi prav iz srea veseliti.

Hvaležni smo našim umetnicam, ki podaljšajo razstavo ter dajo priliko videti razstavo tudi tistim, ki si je doslej še niso ogledali. Pozivljamo še enkrat našo javnost, da zamujeno nadomesti in da našim umetnicam zadoščenije, ki ga to delo in stremljenje zasluži.

—□—

x Da ste mi zdravi, otroci! Deset poučnih povesti za zdravje naše šolske mladine. Spisal Ivan Robida. Spis je odlikoval s priznalo nagrado zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani. Izdal višji šolski svet. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Knjižica podaja v obliki zanimivih povestih najvažnejša zdravstvena pravila in navodila za postopanje pri najpogostejših obolenjih med narodom. Oblika pripovedovanja ni dolgočasna, temveč je napeta in polna menjajočih se dogodkov, ki vzdržujejo bralčovo pozornost in je posebno prikladna za otroke, a v enaki meri tudi za priprosto ljudstvo. Pojavi so vzeti iz naroda samega. Več nesreč in smrtnih slučajev izvira iz neopretnosti in nevednosti naroda nego iz opasnosti miasmatične bolezni same. Zato pisatelj posveča vso pozornost navodilom za prvo pomoč pri obolenju in spretno pobija napačno postopanje, ki je tako široko ukoreninjeno med narodom in bazira na vražah in napačni poučenosti naroda o najprimitivnejših zdravstvenih

*) Iz krogov našega ženstva smio sprejeti nastopni članek o razstavi v kazinski dvorani in nanj še prav posebno opozarjamo naše čitateljice in čitatelje.

zadevah. Avtoriteto zdravnika in potrebo pravo časne zdravniške pomoči uvaja v polni meri; nihče ne more tajiti upravičenosti in nujne potrebe tozadevne vzgoje naroda in nedostopnost naroda za zdravniško pomoč, kateri je dostopen šele tedaj, ko bi je bolniku že zadnja ura ali je pa zdravniška pomoč že prepozna. Pisatelj si je izbral za svoj spis sledečo snov: zastrupljenje po strupenih gobah, gadov pik in prva pomoč, pasja steklina in previdnost pri pasjem popadu, črne koze in predsodki ljudstva do cepljenja zoper koze, jetika, griža, rana in opasnost zastrupljenja zaradi napačnega postopanja, napačni pojmi o potrebi žganja za moč, o alkoholu in zlih posledicah za zdravje, davica. Lahko rečemo, da je snov izbrana iz najtipičnejših bolezni in obolenj ljudstva. Knjižico najtopleje priporočamo vsem šolam za šolsko mladino, ki ji je v prvi vrsti namenjena; prepričani pa smo, da jo bo rado čitalo tudi preprosto ljudstvo, če jim je bodo nudile naše ljudske knjižnice, ker je podučna snov ovita v prav zanimivo obliko povestice. Posebno važnost ima pa knjižica za narodno zdravje in zasluži zaradi tega, da jo razširimo v zadnjo kmečko koč.

x »Ženski svet«. Četrta številka tega lepega mesečnika, ki ga izdaja vrlo tržaško ženstvo prinaša sledečo vsebino: Dr. Ivan Prijatelj: Orazi in duše II. — Božena Nemcova (s portretom pisateljice). — Utva: Aforizmi. — I. A. Kuprin (prevela P. Hočevarjeva): Olesja (nadaljevanje). — Dr. Iv. Lah: Gabrieljan in Šembilja. — M. Trdanova: Temeljne smernice naše javne vzgoje. — Poldi Leskovec: Zakaj je toliko družin nezadovoljnih? — Tržaška okoličanke v narodni noši. (Slika). Vida Čubriločeva: O radu ženskih društev na posvečevanju žene. In. Zalarjeva: G. primarju dr. Leop. Ježetu v Ljubljani. — Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Gospodinjstvo. — Kuhinja. — Iz naše skrinje. — Ročno delo. — Razgovori. — »Ženski svet« izhaja prve dni vsakega meseca. Naročila sprejema g. Mila Prunkova. Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 14 II.

Sport.

: Narodno kolesarsko društvo »Perun« pozivlja vse naše kolesarje, da se včlanijo v društvo in s tem vzbudijo večje zanimanje do tega športa. Spomladi bode več krasnih izletov v okolico in se bode po možnosti priredila kolesarska dirka. Priglasje sprejemata g. Slavko Reja, blagajnik in g. Joško Kavčič, tajnik.

: Rezerva ISSK Maribor: rezervi HSK Čakovec: 7:2 (4:1). Prijateljska tekma odigrana večeraj je bila vkljub slabemu vremenu fair ter je pokazala lepo nogometno igro, s koje uspehom smo lahko zadovoljni. Rezervno moštvo SK Maribor je silno naglo v igri, kar imamo posebej poudarjati pri napadalni vrsti, katera je mnogokrat celo boljša, kakor ona od prvega moštva. Čakovačka rezerva razpolaga sicer s nekaterimi dobrimi igralci, vendar so veliko prepočasni, kar se je opazovalo tekom cele igre. Njih najboljši igralec je desno krilo. — Sodnik g. Frank je sodil spretno.

: ISSK Maribor. Vaja, tako za prvo moštvo, kakor tudi za rezervo se vrši ta teden v sredo in petek. — Vsi igralci brez izjeme morajo biti na svojih mestih vsakokrat ob 18. uri zvečer.

Objave.

§ I. Mariborski Bioskop, predvaja danes v pondeljek, torek in sredo velikansko aktualiteto med ljudžreči, izborni uspehi naravni posnetki Siana, Nove Gvineje ter splošno Afrike. Pod vodstvom kalifornijske akademije za znanost v učenjakom William F. Alder na čelu je bila sestavljena ekspedicija, ki je prodirala v še ne odkrite kraje notranje Afrike, v deželo belega slona, ter prišla v stiko z še divjimi Kanibali. Z velikansko napornostjo in življensko nevarnostjo so bile te scene posnete, kajti tej ekspediciji je bil pridružen tudi kinooperator, ki je imel nalog v vseh situacijah, ne glede na nevarnost samo posnemati in posnemati. — Poleg tega se še predvaja izborna zabavljiva šala v dveh činih z opico Joe Martin v glavni vlogi, ter zanimiv amerikan-journal

Gospodarstvo.

Razvoj zagrebške borze.

V kratkem se vrši letna skupščina zagrebške borze, ki je začela poslovati 4. junija 1919. Od tega časa pa do danes se je borza krasno razvila, kar je najbolj razvidno iz njenega prometa. Promet je znašal v efekti, devizah in valutah skupno v letu 1919 78.883.608 Dinarjev, v letu 1920 610.715.234 D, v letu 1921 1.248.685.079 D in v letu 1922 2.186.542.053 dinarjev. Promet v devizah in valutah je stalno naraščal, dočim promet v efekti, ki je leta 1920 dosegel svoj vrhunec, od tega časa stalno nazaduje, to pa radi latentne denarne krize. Pri valutah je najbolj zanimiv promet dolarjev. Leta 1920 je znašal 4 milijone, leta 1921 3 milijone, a leta 1922 samo še nekaj nad 1 milijon dolarjev, kar znači, da je dolarjev vedno manj v naši državi. Vzrok leži v tem, da je vladala v Zedinjenih državah gospodarska kriza, vsled česar so pošiljave naših izseljencev vedno redkejšje, kar je zelo slabo za našo bilanco napram inozemstvu. Promet zlata (napoleonov, 20-kronskih zlatnikov in turških lir) je znašal v letu 1920 128.539 komadov, leta 1921 99.064 komadov, in leta 1922 samo 5282 komadov. Iz tega je razvidno, da je pri nas vedno manj zlata, ki se steka v inozemstvo. Temu je mnogo kriva tudi Narodna banka, ki ni razumela, da bi to zlato zbrala in s tem povečala svojo metalno podlago. Iz statistike prometa z devizami je razvidno, da je promet s slabimi devizami vedno nazadovale, z močnejšimi stalno naraščal. To pa je razumljivo iz tega, ker je naš izvoz usmerjen v državo z zdravo valuto in tudi uvoz od tam vedno narašča. Blagovni promet pa se žalibog ne razvija tako, kakor bi bilo v naši državi pričakovati.

—□—

g Rok za odvzemanje obveznic predvojnih posojil podaljšan do 1. maja. — Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Glede na tukajšnji razglas z dne 21. marca 1923 št. IV 1470-2 1923 (Uradni list št. 29 z dne 27. marca 1923) se objavlja, da je rok za odvzemanje obveznic predvojnih ne-gažiranih posojil bivše avstro-ogrske monarhije, ki je bil z razpisom ministrstva financ, generalne direkcije državnih dolgov v Beogradu z dne 9. marca 1923 D broj 4417 določen do 13. aprila leta 1923 po brzojavki generalne direkcije državnih dolgov z dne 12. aprila 1923 D broj 7251 podaljšan do 1. maja 1923.

g Produktna borza v Novem Sadu, dne 14. aprila: pšenica 452,50, ječmen 315, oves 290, kornuza 255—285, fižol 475, moka »00« 675, otrobi pšenični 155; tendenca: neizpremenjena.

g Društvo za promet tujcev v Zagrebu priredi v času od 10. maja do 22. maja t. l. izlet v Dalmacijo od Bakra do Bara z lepimi in udobnimi parnikom »Salona«. Natančni program pofovanja, kakor tudi cene za potovanje, kabine in hrano so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g III. Ljubljanskemu vzorčnemu vele-sejmu, ki se bo vršil letos od 1.—10. septembra, je Ministrstvo Trgovine in Industrije v Beogradu priznalo z naredbi št. 571 od 17. marca t. l. značaj čisto gospodarske razstave. Z odlokom Ministrstva Trgovine in Industrije, Uprave za zaščito industrijske svojine od dne 30. marca t. l. Pr. št. 328 pa se priznava predmetom izloženim na letošnjem vele-sejmu prvenstveno pravo v smislu § 160 zakona o zaščiti industrijske svojine in §§ 94 in 99 izvršilne naredbe o zaščiti industrijske svojine.

g Taracovina i trošarina za predmete izločbe Zbora. Gradska občina dovolila je, da se svim onim izlagalci, koji do-važaju robu na II. zagrebački sajam uzo-raka, u slučaju da je neprodanu vraćaju natrag, ima povratiti taracovinski porez, kojega plaća roba čim stupi na područje gradske općine. Isto tako će se izlagalci alkoholičnih pića sa strane gradske porezne vlasti i kreditirati trošarinski porez na način, da će platiti naknadno trošarinu i to samo na faktično prodanu količinu pića na izložbi.

g Prodaja stare vojaške opreme. V pisarni uprave Zavoja za izradu vojne odeče v Sarajevu se ho vršila dne 23. aprila t. l. dražba razne stare vojaške opreme. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in resenitor na vpogled.

Izpred sodišča.

Po svetu — na tuje stroške!

Dne 19. aprila l. l. je trafikant Filip Hauptman v Studencih pri Mariboru izročil 16letnemu mizarskemu učencu Viljemu Verzlu znesek 5814 K 40 v zalogom, da mu nakupi in prinese iz Maribora tobačnih izdelkov. Pred tovarno Jugoslovenskega Lloydja na Ruski cesti je čakal 18letni kovaški pomočnik Josip Pajman v Studencih. Ta je Verzlu prigovarjal, da si naj izročni denar obdrži in pobegne v Trst. Verzla se je pustil pregovoriti ter se podal s svojim tovarišem Pajmanom v Hoče. Tam sta se v neki gostilni napila, obenem pa tudi spremenila svoj načrt. Mesto v Trst sta se peljala v Čakovec in Zagreb in od tam v Celje, kjer sta zaupani denar v celoti zapravila. Po izvršenem činu je Pajman pobegnil v Avstrijo, odkoder se je 15. januarja vrnil in bil 13. februarja aretiran. Verzla je bil radi tega dejanja že 29. novembra l. l. obsojen na 6 tednov težke ječe, dočim je okrožno sodišče na gradilo današnjega obtoženca Pajmana z dvema mesecema težke ječe.

Mlad tat.

18letni delavec Fric Vehovec v Pekrah pri Mariboru, ki je že 2krat radi tatvine predkaznovan, je v času od 12. do 15. marca parkrat ponoči vliomil v stanovanje posestnika Hermana Hude v Vrhom dolu. Vlomilcu se je posrečilo odnesti 106 kg kornuza, 20 l ovsa, 10 l rži, 10 l fižola in dve vreči v skupni vrednosti 2300 K. Ukradene stvari je prodal trgovcu Rudolfu Hercogu v Limbušu za 1409 K. Vehovec je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 4 mesece težke ječe.

Tatvina ogledal pri tvrdki »Kristale«.

39letni Karl Burkert je od decembra l. l. zaposlen v tovarni za izdelovanje zrcal »Kristal« na Koroški cesti v Mariboru kot steklar. Meseca januarja je ukradel na škodo svoje delodajalke skupno 13 ogledal v vrednosti 9500 K. Ukradena ogledala je zanesel k zasebnici, Ani Posteržin v Tattenbachovi ulici, s katero se je seznanil, ko je v Mariboru iskal stanovanje. Povedal ji je, da so ogledala ukradena in ji naročil, da jih mora tako skriti, da bi se jih v slučaju kakšne preiskave ne našlo. Posteržinova jih je zato zanesla k Mariji Klan-

žer v Tattenbachovi ulici in jo prosila, da jih naj skrije. Ker Klanžerjeva prvotno ni vedela, kaj se nahaja v zavoju, je zavoj sprejela. Ko pa je začela sumiti, da izvirajo stvari v zavoju iz tatvine, jih je vrnila Posteržinovi. Ta jih je nato odnesla k Ani Butolen v Loški ulici, kjer jih je končno policija izsledila. Sodišče je obsodilo Burkerta na 2 meseca težke ječe. Ano Posteržin pa radi prestopka udeležbe pri tatvini na 14 dni strogega zapora, dočim je bila od obtožbe radi prestopka sovodstva, da bi dajala na svojem stanovanju vlačugam stanovanje in potuho za izvrševanje nedopustne obrti, oproščena.

Tatinska hlapec.

19 letni Franc Bizjak v Poljčanah, okraj Slov. Bistrica, ki je služil pri posestniku Ivanu Radihu v Ribnici kot hlapec od 27. januarja do 25. februarja, je ukradel svojemu službodajalcu zlato uro s srebrno verižico, gospodarjevemu sinu Engelbertu pa par čevljev, hlače, svilen samoveznico, suknjo, podkolenice in telovnik v skupni vrednosti 11.750 kron ter pobegnil z ukradenimi predmeti. Bizjak, ki tatvino prizna, je bil obsojen na 6 tednov ječe.

23 letni Martin Skitek, ki je bil pri posestniku Jožefu Langeršku v Marenbergu kot hlapec uslužben, je dne 16. sept. l. l. ukradel svojemu službodajalcu dve vreči kornuza v vrednosti 2570 K. Zavarja se s tem, da je kornuzo samo prikril, da bi krmil ž njo gospodarjeve konje, kar pa je sodišče smatralo kot neresnično. Skitek je bil obsojen na 1 mesec težke ječe.

Še ena sraka.

16 letni kočarski sin Štefan Potisk v Koritnem, je bil od julija 1922 do 23. februarja v tovarni za kostanjevi ekstrakt Gerhardusa & Sinov v Hamrah kot delavec zaposlen. Med tem časom je ukradel svoji delodajalki 6 m dolgo verigo, dva plašča, dleto, vijaki ključ, kupo, smetko, 8 vijakov, 2 dolga vijaka, lopato, dve železni vrvi, 2 m dolgi strešni rov, nekaj bečica in smodnika, v skupni vrednosti 4630 K. Potisk, ki svoje dejanje prizna, je bil pred okrožnim sodiščem obsojen na 14 dni težke ječe.

Podpirajte Jug. Matico!

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalje.)

(71)

Slednjič, ob osmih zvečer, ko je že obupal o uspehu svojega načrta, je dospel do Ludvika XV. v Louvre.

»Sire,« — je rekel s tihim glasom, — »prosim Vaše Velikanstvo za čast zasebnega pogovora.«

Ludvik XV. je že pričel zdehati in ni niti zakrival svojim dvorjanom.

»Gre se za gospo d' Etioles,« — je pristavil, tvegajoč z eno besedo svojo prečo.

Kralj je zarudel, potem poblede. — Berryer je premišljeval, ali ni že na poti v Bastiljo.

»Pridite,« — gospodi! — je slednjič rekel Ludvik XV. trepetajočim glasom.

»Držim ga!« — je zmagošlavno mislil sam pri sebi Berryer, ter sledil kralju v zasebni kabinet.

Vrnimo se za hip za Bernisom v tretjo, ko je na predvečer pustil, se poslovil od policijskega poveljnika.

Brez pomisleka se je obrnil proti Marais, potem dospel v Seneno ulico, kjer je potrkal na poseben način na neka hišna vrata, — ki so se odprla in Bernis je vstopil ter šel v sobo, kjer smo že bili s čitateljem, — in kjer je gospod Jakob bival.

Prišlec je vstopil in se z globokim spoštovanjem priklonil, pričakujoč, da se ga obgovori.

»Kaj je novega, sin moj?« — ga je vprašal gospod Jakob!

»To, da se pripravlja policijski predsednik, da odvede gospo d' Etioles in jo misli odpeljati v Versailles.«

In v kratki besedi kakor pravo poročilo je de Bernis podal načrt.

Gospod Jakob je poslušal z veliko

pozljivostjo in čisto mirno, — le trepalnice so mu malo zatrepale, — to edino je kazalo, kako ga je prevozel prežeta.

Deset minut je vladal v sobi popoln molk. — Gospod Jakob je hodil po sobi, roke je imel sklenjeni na hrbtu, in glavo sklonjeno. — Slednjič je spregovoril:

»Ta kočija ne sme priti v Versailles!«

»Mislim sem si pač, monsignor. Treba bi bili nekaj močnih pogumnih mož...«

»Rekli ste, da boste kočijazili vi?«

»Da, jaz!«

»In v kočiji bode?«

»Berryer in ona!«

»Torej gre se za to, da se ustavi jednega samega moškega. — Zato uah ni treba več močnih mož, — kakor ste omenili, — jeden sam bode zadostoval, da ustavi kočijo.«

»Res,« — natančno premišljeno, zadržuje jeden, — ako je le odločen in pogumen!«

»Gotovo,« — in to bo!«

»Monsignore, dovolite mi jedno vprašanje, — Ta človek, ki se mi bo vstavljal, kako, — ali jaz zbežim ali padem v omedlevico?« — Ali — recimo, da ta preмага Berryera, kaj se stori potem?«

»Z gospo d' Etioles? — Ne skrbite za to, — ona bo v dobrih rokah. — In zdaj, če pomislim, — glejte, Berryerjeva ideja služi izveščno mojim naklepom.«

»Na kak način?«

»Na način, da se bodele vi jutri zvečer ob določen uri nahajali na določenem kraju. — Potem se odpeljete proti Versaillesu. Ako bi vas kdo hotel vstaviti, — tedaj vstavite konje, — kar se tiče ostalega, pustite, da se vrši samole!«

In Bernis, odslovljen od gospoda Jakob, s posebno kretnjo, se je priklonil in odšel. — Gospod Jakob pa je vdaril s kladvecem po mizi in takoj se je prikazal sluga.

»Dragi baron,« — mu reče gospod Jakob, »jutri zvečer okoli devete bo vitez d' Assas, ki stanuje v krčmi »pri treh delfinih« v ulici Sv. Onorata, — odjahal

Mala oznanila.

Sprejmejo se gospodje ali dijaki na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava »Tabora« 750 2-1

Na prodaj dobro ohranjeno moško kolo. Studenci, Sokolska ulica 8/I nad. 751

U R E, žepne in stenske, popravlja najsolidneje trdka R. BIZIAK, urar, Gosposka ul. št. 16, Maribor. 591 15-13

Lepo posestvo, hiša, veliki vrt, ter 1 oral sadnega drevja, takoj za prodati. I. Pinter, Sp. Radvanje 21. 789

Prod se nova hiša z gostilno, inventarjem, 1/2, orala zemljišča, v Studencih pri Mariboru, pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi. 700 2-2

OPEKA

CEMENT

slama, koruza, krompir, seno, oves, premog, drva, les, volna

itd. se dobi pri

ANDREJU OSET

Aleksandrova c. 57. Tel. 88

689 MARIBOR. 10-5

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usnena!
Najbolje varstvo proti vlagi i mrazi!

Premog, cement

5-1 in 752

strešna opeka

stalno v zalogi pri

H. Petrič, Ljubljana

Dunajska c. 33. Tel. 366.

Skladišče: »Balkan«.

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

Ne pozabite naročnino!

Perilo,

kiobuke

dežne plašče,

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

2595 78-43

Podpirajte slovenske tvrdke!

Izvoz jajc!

P. I. Klefisch, Ptuj, Ljutomerska cesta 4, kupuje vedno vsako količino svežih jajc po najvišji dnevni ceni.

Brzjavaj: Klefisch, Ptuj.

745 2-9

iz svojega stanovanja ter šel proti Versaillesu, — da tamkaj ustavi jedno kočijo, ki mora tam mimo okoli desete in pol. V kočiji bo jeden mož in najbrže se sploh ne bode zoperstavljal. — Ali treba je paziti na vse. — In jaz hočem, da vitez d' Assas zmaga.«

»Dobro, monsignor!«

»Kako bodele poskrbeli?«

»Jutri zjutraj bom o tem govoril z grofom du Barry, — kateri bo skupno s kakim prijateljem spremljal viteza, — seveda, ne da bi d' Assas to opazil. — Ti prijatelji pa bodo ali pa ne posegli v spopad, — kakor bo že kazalo za d' Assasa, — če bo imel ali ne potrebo pomoči.«

»Dobro tako,« — je mirno pristavil gospod Jakob, ter se začel zopet sprehajati po sobi.

Naslednjega jutra je gospod Jakob vstal zgodaj ter se napolnil naravnost v ulico Sv. Onorata. Bilo je to že tretjič, da je prihajal semkaj, in takoj je bil poveden v sobo viteza d' Assas.

Kaj mu je rekel?

Kaj je vzbudil v njem, kaka čustva, kake strasti?

Sestanek je bil dolg. — Gospod Jakob, ki je dospel v krčmo »pri treh delfinih« ob osmih zjutraj, je odšel o poludne.

Nemogoče bi bilo spoznati iz njegovega obraza, če je zadovoljen z uspehom ali ne. — Ali kdor bi bil pogledal v sobo viteza d' Assasa, bi bil opazil, da je imel leta objokane oči, kakor če bi bil jokal.

in — pregledoval je tudi svoje pištole, kakor kdo se odpravlja na nevarno podjetje.

XXIV.

Vedeževalka.

Noe Poisson v družbi z Crebillonom sta kmalu prepričala Ivano, da se odloči za obisk pri vedeževalki Lebon, — ki je znala prerokovati bodočnost iz kart.

Od onega večera slavnosti v mestni hiši je živela Ivana v pričakovanju imenitnega dogodka. — Katerega? — Tega ni vedela, ali čutila je, da se bo zgodila nekaj izvanrednega.

Tisti dnevi so bil zanjo sorazmerno še srečni. — D' Etioles je takoj dan po veselicah naznanil, da mora na svojo veliko žalost odpotovati in odšel je ter povedel s seboj svojega novega tajnika.

kateri ni mogel več pogrešati, — Franca Damiensa.

Ivana je ostala torej sama v krasni palači v družbi gospe Hausset. — De Tournehem jo je prihajal obiskat vsak dan in sedaj je hčerka lahko z vso odkritosrčnostjo odgovarjala očetu na njegova vprašanja:

»Da, srečna sem, — neizrekljivo sem srečna!«

Gospod de Tournehem si pač ni bolj sega želel, — imel je le še jeden smoter v svojem življenju, katero je bilo polno žalosti, — namreč, da zagotovi srečo Ivane, kateri bi z veseljem žrtvoval vse.

Žalosten, nesrečen če je videl svojo hčerko žalostno, je bil z njo srečen, — živel je le zanjo!

A ni si mogel raztolmačiti, kako se je čutila Ivana srečna v zakonu s takim soprogom, kakor Henrik Le Normant d' Etioles. Sicer ni nikakor dvomil o njegovem dobrem srcu, ali — bil je grd.

pokvečen, — kako je vendar mogel dopasti njegovi hčerki Ivani, ki je bila dražestna in lepa, — v vsakem oziru popolna.

Ali — tu ni bilo dvoma, Ivana je bila res srečna.

Odkar se je povrnil iz svojega potovanja ter ostal v Franciji, jo še ni videl tako veselo in zadovoljno.

Šalila se je poročno s svojo prijateljico de Hausset, sprejemala izbrano in številno družbo, — se odlikovala s svojo duhovitostjo, — Kdor jo je le poznal, je bil mnenja, da je ona najpopolnejša dama v državi.